

... Farans van Anraat ...

فرانس له ۹-۸-۱۹۴۲ له باکوری هۆله ندا له شاری - **Den helder** - دایک بووه، باوکی له سوپای هۆله ندا له به شی ده ریاوانیدا کاری کردووه، فرانس بو جاری یه که م له سالی ۱۹۷۳ دا هۆله ندا ی به جیهیشتووه، نه و بو زور کارگه ی به رهه م هیئان و نه ندازیاری له بواری کیمیایه ری و پیتروکیمیاییدا وه ک راویژکار له ولاتانی - ئیتالیا-سوئیسرا- سینگاپور-کاری کردووه، نه م کارگانه ی که فرانس کاری بو کردوون کارگه کانی به رهه م هیئانی گازی کیمیاییان له عیراقدا دامه زانندووه، فرانس به رپرسی گوازتنه وه و کرین و فروشتنی ماده ی کیمیایی و که ره سته کانی دروست کردنی نه م کارگانه بووه له عیراقدا.

له سالی ۱۹۸۰ دا و له کاتی جه نگی عیراق و ئیرانداو کاتی که به ره کانی جه ننگ بو به عس گرانتروو شه ر توندتر ده بوو له لایه کی تریشه وه هیزی پیشمه رگه ش فورسایی نه م شه ره پی زیاتر ده کرد، سه دام و به عس بیریان له چه کی که ده کرده وه و یان پیویستیان به چه کی که بوو که پارسه نگی شه ر به به رزه وه ندی به عس بگورئ، فرانس فان ئانرات شیواترین و نزیکترین و جیگه ئ متمانه ترین که سی به عس بوو بو نه م کاره، هه ر لیره وه ش فرانس ده ست به کاربوو که وته کار بو دامه زانندن و کرینی پارچه و ماده پیویسته کان و لیره وه ش قازانجی بی نه و په پی ده کرد، هه ر له و سه رو به نده شدا فرانس کارگه یه کی بازرگانی و پیترو کیمیایی به ناوی **FCA** - که کورت کرا وه ی نا وه که ی خویه تی دا مه زانند -

به پیی نه و به لگه نامانه ی که له به ره ده ستدان، فرانس له سه ره تای کاره که یدا ماده ی **Thiodiglycol** که کورت کراوه که ی ده بیته **TDG** له یابان له کارگه یه ک به ناوی **Toyo Kasei Kagyo co** - که خاوه نه که ی **-Charles Tanaka** - بوو له گه ل فرانسدا په یوه ندیبه کی زورباشی هه بوو ده کرپی و ده یدا به عیراق، سه ره تای نه م کاره بویه له یابانه وه بوو چونکه نه وکاته یابان به ربه ست و کونترولیکی هیئده توندی له سه ره م ماددانه له چاو ولاتانی تردا نه بوو، وه کرپین و فروشی نه م ماددانه له باری یاساییه وه زور ئاسان بوو، له ته نها یه کی که له و بازرگانیه دا که فرانس له سالی ۱۹۸۴-۱۹۸۶ دا کردویه تی بری ۱۰۰۰۰۰ ئیروی قازانج کردووه، هه ره ها بازرگانیکی تریش به ناوی **-Peter Walschek** - که به ره چه له ک خه لکی ولاتی چیکه و دانیشتوی نه لمانیایه هه ر به هه مان ریگا نه م ماددانه ی کرپوه و به ئیرانی فروشتووه، له گه ل زیاتر تووندبوونی شه ردا له ناوه راستی سالانی ۱۹۸۰ دا و بره وی نه م چه که وای لیها ت که نه م ماددانه له یاباندا خه ریک بوو ته واو ده بوون، وه گرنگی نه م چه که ش بو رژی می سه دام زیاتر ده بوو به تاییه ت سه رکه وتنه کانی ئیران له شه ره کاندواو به رزبوونه وه و به هیزتریبونی هیزی پیشمه رگه و ناره زاییه تیه کانی خه لک - - - - عیراق بویه فرانس بو زیاتر کرپین و بری زیاتر پاسپارد له م ماوانه نه دا زور گازی تریش هاتنه ئاراهه که رژی می به عس داوای کردوون و خستنیه لیستی چه که کیمیایه کانیه وه وه ک گازی **-VX Sarin- Tabn** .

فرانس بو کرپینی نه و ماددانه و پارچه و که لو په له کانی به رهه م هیئانی له نه مریکاو یابن و نه و روپا که وته خو و تورپیکی فراوانی له کارگه و سه رمایه دارو بازرگان په یدا کردووه، تا وای لیها ت که فرانس ریگای زور ئالوزو له هه مان کاتیشدا کارای بو نه م بازرگانیه دوزیه وه، بو نموو نه له زوریک له به لگه کانداناوی زور کومپانیایی جیاجیادین، له چه شنی **Alcolac** - له **Baltimore** - نه مریکا که به بری ۱۳۰ ته ن **TDG** بو هه ر چه ند رور جاریک بو فرانس ئاماده ده کات، ته نها له ماوه ی ۱-۹-۱۹۷۸ تا ۲۰-۲-۱۹۸۸ بری ۷۳۰ ته ن تیؤدیوگلیکولی [که نه م بره به شی کوشتنی نیوه ی دانیشتوانی گوئی زه وی ده کات] به فرانس فروشتووه که نه ویش به ریگای جیاجیادا له وانه به نده ره کانی هرته ردام- و -عه قه به- و ریگای تردا گه یاندوته به غدادو مسه ناو کارگه کانی تری ئاماده کردنی نه م چه کانه له عیراقدا، فرانس بو فیل کردن له ده زگا کانی پو لیس و گومرگ ریگایی زور شه یتانی گرتوته به ره ر له کرپینی نه م ماده ستراتیجیانه وه وه له کارگه نه

مريکيه کان به ناوی کارگه که ی خوی که نه وروپی بوو یان کارگه ی تری که نه دی و تاگومان نه چپته سه ر کاره کانی تا گۆرینی پښایی بار وکه لو په له کان له پښاداو له به نده ره کاندایان گۆرینی ناوی که لو په له کان بو نمونه تیوډیوگلیکولی کردوو به - پی-سی- که ماده یه که بو دروست کردنی بووی وایه ری کاره با به کاردیت، یان ده یکردن به ناوی ده رمان و که لوپه لی ته ندروستی و ناوی کارگه ی دروست کردنی ده رمانی مسه نای لیده دان -

له و پاپورتانه ی یونسکۆم که له سه ر چه که به کۆمه ل کورته کانی عیراقه نه وه پوون بووه ته وه که په یوه ندی فرانس و پښیمی به عس چه ند به هیزبووه، بو نمونه وه زیری نه وتی عیراق نامه یه کی ده سنتووسی خوی یان ته له فوئیکی کورتی بو کردوو وه تیایدا دیاره که چی پارچه یه ک یان چه ند ماده ی کیمیایی وه چی ماده یه ک بکریت، هه ر لیره شدا نه وه پوونه که وه زیری نه وتی عیراق له سالانی ۱۹۹۰ به دواوه ش ته نها شکل ی بووه و خه ریکی کرینی چه کی به کۆمه ل کورثبووه، له هه مان نه م راپورتانه دا ناوی زور کارگه ی وه همی عیراقی و فان ئانات هه ن وه ک - soci, soti, sogi - که له ژیر سه رپه رشتی راسته و خوی وه زیری نه وتی عیراقدا بوون، له یه کی که له و دوکومینتانه دا باسی پښووی فان ئانات له فرۆکه خانه ی سه دامی ده ولی دا ده کات که چۆن ده چپته ئوتیلی ره شید ژووری ۷۱۱ که وه ک شوینی کاری فان ئانات بووه، کچی سا یه فه که ی فان ئانات وا ده گیریته وه { باوکم سکرتری وه زیری نه وت بوو، زور جار ده چوو بو پښووی و گواستنه وه ی فرانس فان ئانات به لام هه رگیز باسی چه کی کیمیایان نه ده کرد، ناوبراو دواتر له گه ل زوریک له زانیانی چه کی کیمیایی عیراق له لایه ن خودی به عسه وه کورژاوه -

با زرگانیه کانی فرانس له سالی ۱۹۸۴ به دواوه زیاتر بووه بو نمونه ۵۰ ته ن گازی { پی، سی، نیل، ۳ } که ته نها نه م بره به شی فرکردنی دانیشتوانی گوی زه وی ده کات که گازی {تابوون } ی لی دروست ده کریت، یان له سالی ۱۹۸۵ دا ۲۰۰ ته ن گازی سارینی بردوو بو عیراق -

به بازرگانی به م که لو په ل و ماده کیمیایانه وه فان ئانات خه رمانیک پاره و سه رماییه ی قازانج کرد، که ده ستی فان ئاناتی والا تر کرد له بازرگانی و ده ست راگه یشتنی زیاتری به زور ماده و کارگه ی تر، بو نموو نه گازی { فه ی ئیکس } و ده زگاکانی که دواتر به عیراقی فرۆشتوو په یوه ندی و بازرگانی له گه ل (Nu kraft (Mercanti)، (Haseley Bride)، (ORIA)، (FCA) -

تا ئیستا و به پییی نه و زانیاریانه ی له به ر ده ستدان فان ئانات نه م ماددانه ی بردوو بو پښیمی به عس :-
۱- گازی مؤسته رد که بونی سیرو پیازی لیدیته و له شه ری یه که می جیهانیدا بو یه که م جار به کار هاتوو - شیوه ی قاوه بیه- که پیکهاته ی گازه کانی -TDG-POCL-، که له مه فان ئانات بری ۱۳۲۰ ته ن -TDG- وه بری -POCL- ته ن داوه به پښیمی به عس -

2- گازی تابوون که بونی باده می لیدیته، به گازی نه عساب ناسراوه که بی ره نگه و میشک له کار ده خات، وه ده ماره کان و هه ست و هوش له کار ده خات له م گازه فان ئانات بری ۶۰ ته نی داوه به به عس -

۳- گازی فه ی ئیکس که توندترین و سامناکترین گازی زه هراوییه، بوگه نیکی زوری هه یه، به هه ر بریک بکه وپته سه ر له ش کوشنده یه فرانس نه م گازه شی داوه به عس -

۴- گازی سارین، بی ره نگ و بی بونه، له گه ل هه لمزیندا ده ست به جی ئینسان ده کورژیت، فان ئانات له م گازه ۱۳۶ ته ن -TMP- و ۲۰۴ ته ن -HF- ی داوه به عیراق -

بو جاری یه که م پښیمی به عس تیکه لیک له گازی مؤسته ردو گازی تابوونی له سالی ۱۹۸۷ دا به سه ر شاری خوره م شه هردا باراند که نه و کات به ره ی شه ری عیراق ئیران بوو هه ر له هه مان سالیشدا به فرۆکه شاری سه رده شتی به م تیکه له گازه بومباران کرد وه زیاتر له ۴۰۰ که س ی سیفیل کورژان و ۶۰۰۰ که سیش بریندار بوون که تا ئیستاش زوربهیان به کاریگه ریه کانی نه م گازانه بیمارو ده رده داری نه خوشی جوړاو جوړن، دواتر له سالی ۱۹۸۸ دا شاری هه لجه ی به تیکه لیک له م گازانه بووردومان کرد که زیاتر له ۵۰۰۰ که س کورژان و ده یان هه زار که سیش بریندار بوون، وه دواتریش نه م گازانه ی له هیرشه جوړاو جوړه کانی نه نفالدا به کار هیناوه، هه ر ماوه یه ک پښ به کار هینایی نه م گازانه ده رده که ویت که فان ئانات بریکی زور له م گازانه ی گه یاندوته ده ستی به عس، سه یر له وه دایه فرانس له زوربه ی چاوپیکه وتنی پروژنامه و ته له فیزونه کاندایا به م شیوه یه وه لام ده داته وه، دواوی لیبوردن ناکه م - خووم به تاوانبار نازانم - من نه م

گازانه م داوه به سه دام به لام نه م زانیوه بو ئه م کاره ی بووه- عیراق بو من ناخوش نه بوو- ئاگصدارنیم یان
 حه ز ناکه م هیچ له م با ره یه وه بلیم - خه لک به م گازه ش نه مردنایه ئه لغام و برسیتی ده ی کوشتن!!!
 ده مامکه فیلاویه کانی فسن ئانرات کاتیک که وتنه خواره وه که له سالێ ۱۹۸۸ دا وه خنیک تاوانبار به بریکی
 زوری ئه م ماددانه له ئیتالیا گیراو داداگا که وته لیکۆلینه وه له دۆسیه که ی و فرانس که لکی له به که فاله
 ت ئازادبوونه که ی وه رگرت تا چاوه پوانی دادگا که ی بکات، به لام هه لات بو عیراق و خوی له دادگا شصده
 وه پویشته وه بو لا ی پزیمی سه دام و دریزه به کا ره کانی خوی ده دات و له عیراق ژیانیکی شاهانه ده ژیا،
 خوی له یه کیک له گفتوگو ته له فیزیۆنیه کاندئا ئا وای ووت - سه دام بو من خراپ نه بوو من له وئ ژیانم زور
 خوش بوو- را سستی ئه مه له گه رانه وه یدا بو عیراق ده رده که ویت، که چۆن له لایه ن پزیمی به عسه وه
 پیسوازی ده کریت، بالاخانه یه کی تایبه تی له شه قامی-حه یفاء- ژماره ۱۱۲ ده دریتی، ئوتۆمبیلکی تازه ی
 جوری ئۆلدس موبیل و له ناوچه یه کی پاریزراودا که ته نها به عسیه پله داره کان و خیزانی سه دامی تیدا ده
 ژیا کارو باری بو به عس ده کرد، هه روه ها فان ئانرات پاسیۆتی عیراقیشی به ناوی فرانس منصور البزاز-
 پیداربوو، ئه مه خه لاتیکی گه وره بوو بو تاوانباریک که له ده ست دادگا هه لاتبوو وه له لایه ن پزیمیکه وه
 پاداشت ده کرا که که هیچ که سیکي بیگانه له عیراقدا لیبی به هره مه ند نه بوو، هه روه ها بیجگه له ژنه هۆله
 ندیه که ی ماوه یه ک ژنیکي فه له ستینیشی هه بووه - دوا ی ئه وه ی که ژنه که ی خوی و کوره که ی له کۆتایی
 سالێ ۱۹۹۹ دا گه راونه ته وه بو هۆله ند -

فان ئانرات له و سالانه ی که -UN- کارگه و چه که کانی حکومه ت و به عسی ده پشکنی و به دوا ی پشکنینی
 چه که به کومه ل کورژه کانی دا ده گه ران بوازی زور لی ته نگ بوته وه، له راپورته کانی نه ته وه یه ک
 گرتوووه کان و ئه مریکاییه کاندئا هاتوووه فان ئانرات به وه تاوانبار ده که ن که لانی که م له ۷۵٪ له چه که به
 کومه ل کورژه کانی عیراق ده که ویتته ئه ستوی فان ئانرات، و هه روه ها تاوانباریشی ده که ن به جینۆساید
 کردنی خه لکی کوردستان و ئه وه زاران که سه ی که به م چه که کومه ل کورژه کورزاران یان بریندارن چ له شه
 ری دژی خه لکی کوردستان و ئه نفا له کاندئا و چ له شه ری عیراق ئیراندا، وه هه روه ها ویران کردنی زیاتر له
 ۲۰۰۰ دیهاتی کوردستان و قه تل و کوشتاری خه لکه که ی بی سه رو شوین کردنی ۱۸۳۰۰۰ پیرو ژن و مندال له
 کوردستاندا به پشتیوانی و هیزی ئه م چه که بووه، سه یر له وه دایه له لیکۆلینه وه کانی نه ته وه یه ک گرتوووه
 کاندئا فرانس خوی به ئه لمانی ناساندوووه -

کاتیک که پزیمی به عس له دواییه هه ناسه کانی دابوو له شه ری دژی ئه مریکادا له سالێ ۲۰۰۳ دا له مانگی
 ئه پریدا فان ئانرات به {لیزه پاسییه ک که پاسیۆرتیکی کاتیه له سه فاره تی هۆله ندا له دیمه شق به هوی
 فشاری ده زگای ئا سایشی هۆله ندا - AIVD - که گوايه فرانس کاری بو کردبن و زانیاری له سه ر چه که کانی
 عیراق پیدابن} له ریگه ی سوریاوه خوی گه یانده وه هۆله ندا -
 گه رانه وه و ده رکه وتنه وه ی فسن ئانرات له هۆله ندا بابه تی رۆژنامه و ته له فیزیۆنه کان بوو، به نا و
 بانگتیرن گفتوو گو ی لا گوڤاری - {Nieuw Revu} بوو به ناوی {هیچ په شیمان نیم} که هه ر له ویشدا وه ک
 بازگسنی مه رگ ناوزه دکرابوو، دواتر له که نالی ته له فیزیۆنیشدا گفتوگیه کی له گه لدا سازکرا -

ئه م گفتوو گوو ده رکه وتنانه ناوه نده چه پ و ئینسان دۆسته کانی هۆله ندای هه ژاند، پارتنی سوسیالیستی
 هۆله ندی که له په رله ماندی هۆله ندادان - له سه ر زمانی یه کیک له په رله مانتاراه کانی به ناوی - H. van
 Bommel - که دۆستیکی نزیکي گه لی کورده و هه موو سالیکی له یادی کیمیا بارانی هه له بجه دا که ناوه ندی
 هه له بجه سازی ده کات په یام و هاویشتی خوی راده گه یه نیت وئاماده ده بیت، دۆزیکي گرنگی ده ست پیکرد
 وه داوای لیکۆلینه وه ی له تاوانبار کرد، و هه روه ها نا وه ندی هه لجه دژ به جینۆسایدی گه لی کورد له هۆله
 ندا - CHAK - له گه ل پارتنی سوسیالیست و چه ند که سی ئینسان دۆست کۆمیه تیه کیان به ناوی کۆمیتته ی به
 داگسه یاندى فرانس فان ئانرات - پیکهینا که بو کۆکۆردنه وه ی دۆسیه یه کی یاسایی و دواتر گرتنی پاریزه ر و
 په یدا کردنی شایه ت و شکایه ت کردن له دادگا و تاوانبار کردنی فرانس فان ئانرات وه ک تاوانباری جینۆسایدی
 گه لی کوردستان، ده و له تی هۆله ندا وه زاره تی دادی هۆله ندا له ژیر ئه م فشاره سیاسی قانون یه دا که
 پارتنی سوسیالیست و ناوه ندی هه له بجه به رییان خستوو خوشبه ختانه رۆژی ۷-۱۲-۲۰۰۴ له کاتیکدا فرانس

10-1-2005 18:03

فصن ئانرات خه ریکی هه لاتن و پاکردن بوو له ده ستي دادگا گیراو ده ست کرا به لیکۆلینه وه له گه لیدا، پارتی سۆسیالیست له یه که م پراگه یاندنی پۆژنامه وانیا نده م پۆژه یان وه ک پۆژیکي میژوویی نرخاند، ناوه ندی هه لبعه ش له لیدوان و چاو بیکه وتنه پۆژنامه وانیه کاندای وه ک سه رکه وتنی یاساو ریزگرتن له گیانی قوربانیه کانی کیمیا باران و سه رده شت و هه له بجه و ئه نفال دایانه قه له م، چه ند پۆژ دواتر پۆژنامه کان باسیان له وه کرد که تاوانبار سه ر به ده زگای پارستنی هۆله نده و گوايه زانیاری دابیت به وان له سه ر چه که کانی عیراق، پارتی سۆسیالیست بوئه مه داوی لیکۆلینه وه و دانیشتنی ده ستبه جیی په رله مانی کرد، هه روه ها ناوه نی هه له بجه ش نامه یان بو به ر پرسی هه موو فراکسیونه کانی پارته هۆله ندیه کانی په رله مان ناردوووه وه تیایدا پروون کردنه وه یان ده رباره ی ئه نفال و جینۆساید داوه وه داویان کردوووه که ئه و کوشتاره درپدانه ی خه لکی کوردستان وه ک جینۆساید بناسین وه هه روه ها تاوانبار فرانس فصن ئانرات وه ک تاوانباری جینۆساید بناسین که کۆمیته ی به دادگایی گه یاندی فرانس فان ئانرات که ناوه ندی هه له بجه ش تیایدا کار ده کات به م تاوانه واته تاوانی جینۆساید داویانه به دادگاوا تا ئیستا نزیکه ی ۳۰ که سیان له قوربانیه کانی کیمیا باران وه ک شایه ت داوه به دادگا، وه له چه ند هه فته ی تر دا له په ر له مان له م باره یه وه باس و خواس ده کریت بیگومان ئه مه سه رکه وتنیکی گه وره یه داوی ۱۶ سال له قه تل و عام و کیمیا باران تاوانباریک بده ینه دادگاوا لی نه گه پیین تاوانباران سه ر به ست بن و جیگه ی خویشیه تی که نا وه نده جه ما وه ری و سیاسیه کان له هه ر کوئ هه ن ده ست بو ئه م کارانه به رن و تاوانباران بده نه دادگاوا داوی قه ره بووی زیانه کانی قوربانیه کان و دوو باره نه بوو نه وه ی ئه م تاوا نه بکه ن -

AmirKhadir@Hotmail. com

7-01-2005

Holland